

GWAHANIAETHU

ECAD4017/C

Nod

Esbonio beth yw gwahaniaethu a pham mae'n bwysig mewn addysgu.

Adnabod prif strategaethau gwahaniaethu (cynnwys, proses, cynnyrch, diddordeb a pharodrwydd).

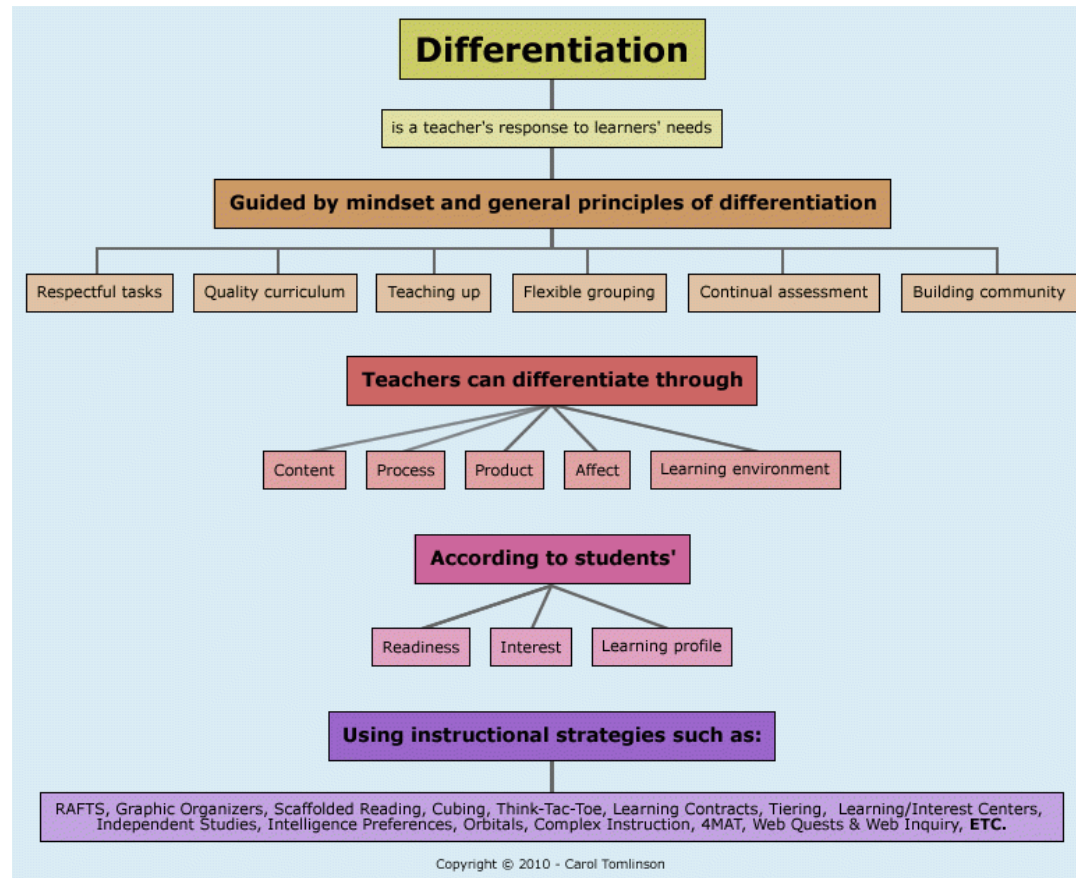
Cysylltu damcaniaethwyr allweddol (e.e. Vygotsky, Tomlinson, Piaget) â'r cysyniad o wahaniaethu.

Gweld a dadansoddi enghreifftiau realistig o wahaniaethu mewn CA2.

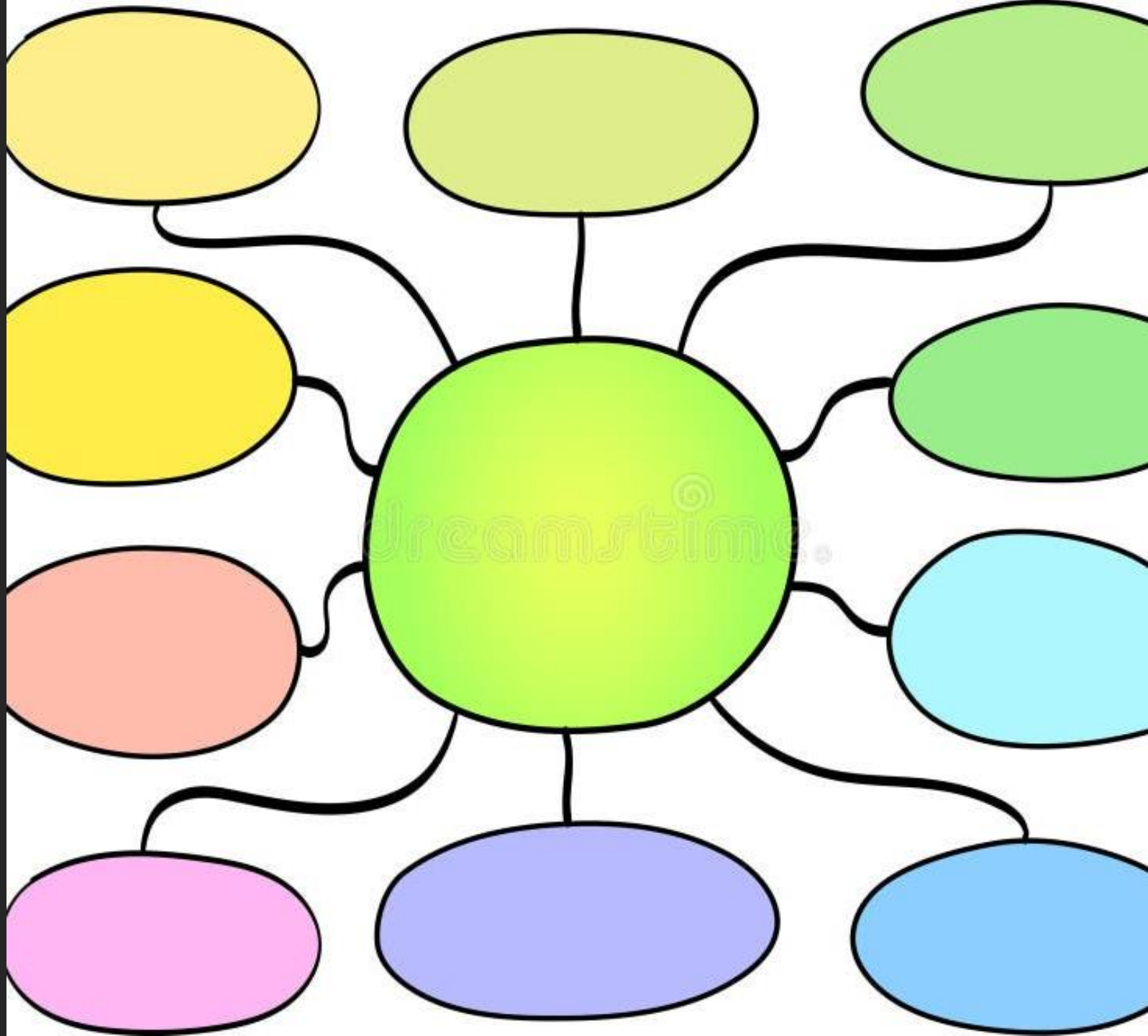
Cynllunio addasiad syml ar gyfer tasg CA2 sy'n dangos gwahaniaethu effeithiol.

Gwahaniaethu

Mae gwahaniaethu yn rhan hanfodol o addysgu effeithiol yng Nghyfnod Allweddol 2. Ei nod yw sicrhau bod pob dysgwr—waeth beth fo'i allu, ei hanghenion neu'i profiadau—yn cael cyfle teg i wneud **cynnydd** ac i gyrraedd ei llawn botensial. Nid yw gwahaniaethu'n golygu creu gwersi gwahanol ar gyfer pob dysgwr, ond yn hytrach **defnyddio ystod o strategaethau** i addasu'r cynnwys, y broses neu'r cynnyrch i weddu i anghenion dysgwyr amrywiol.

Tasg 1 ~
Rhestrwch y
gwahanol ffyrdd o
wahaniaethu o
fewn gweithgaredd

Prif strategaethau gwahaniaethu

Canlyniad

Tasg

Geirfa

Amser

Adnoddau

Cefnogaeth

Gwahaniaethu Cynnwys (beth sy'n cael ei ddysgu)

Testunau neu destunau lefel gwahanol
deunyddiau amrywiol: fideo, cardiau ffeithiau,
modelau, testun darllen
Gwaith rhagarweiniol neu gefnogi amseru

Gwahaniaethu'r Broses (sut mae dysgu'n digwydd)

Gweithgareddau cam wrth gam neu heriau agored
Dysgu cydweithredol vs. dysgu annibynnol
Cefnogaeth ychwanegol (er enghraifft, fframiau
brawddegau, cwestiynau arweiniol)

Gwahaniaethu'r Broses (sut mae dysgu'n digwydd)

Gweithgareddau cam wrth gam neu heriau
agored
Dysgu cydweithredol vs. dysgu annibynnol
Cefnogaeth ychwanegol (er enghraifft,
fframiau brawddegau, cwestiynau arweiniol)

Gwahaniaethu yn ôl Diddordeb

Caniatáu i blant ddewis pynciau neu
enghreifftiau sy'n berthnasol iddyn nhw
Integreiddio dysgu i mewn i brosiectau neu
weithgareddau ystyrlon

Damcaniaethwyr
sy'n cefnogi
gwahaniaethu

1. Lev Vygotsky – Parth Datblygiad agosaf (ZPD)

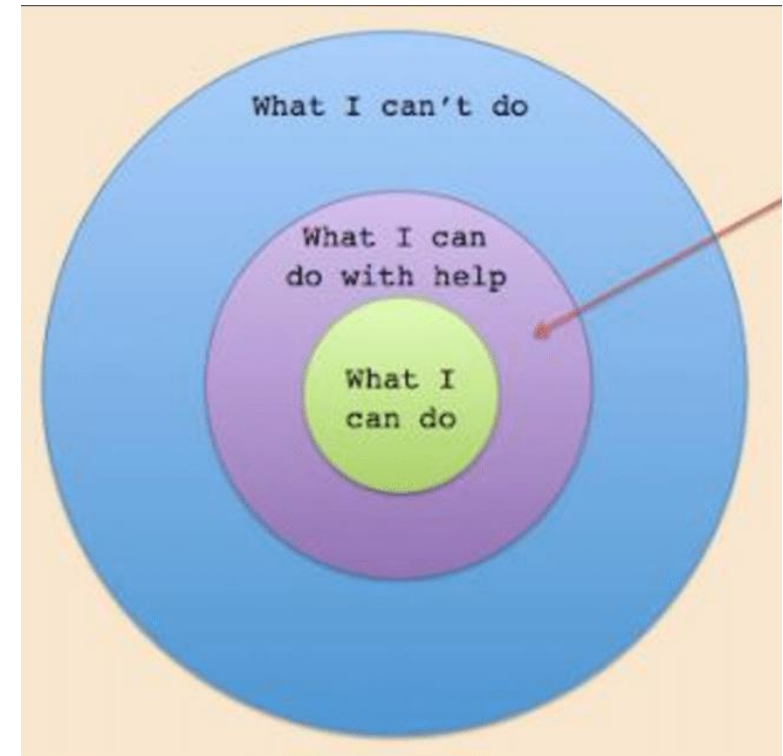
Mae damcaniaeth Vygotsky yn ganolog i wahaniaethu.

Dywedodd fod dysgwyr yn dysgu orau pan roir tasgau sydd **ychydig y tu hwnt i'w gallu presennol**, ond gyda'r gefnogaeth gywir (sgaffoldio).

✓ Mae hyn yn cyfateb yn union i wahaniaethu'n ôl parodrwydd ac yn ôl cefnogaeth.

Sut mae'n cysylltu â gwahaniaethu?

- Tasgau lefelau gwahanol
- Graddio her
- Defnyddio cefnogaeth ychwanegol i rai dysgwyr ond llai i eraill

2. Jean Piaget – Camau Datblygiadol

Cred Piaget fod dysgwyr yn dysgu trwy symud drwy gamau gwybyddol (*concrete operational*).

Sut mae'n cefnogi gwahaniaethu?

- Mae gwahaniaethu'n cydnabod bod dysgwyr yn symud trwy'r camau hyn ar gyflymder gwahanol.
- Tasgau ymarferol, trin a thrafod sy'n addas ar gyfer gwahanol lefelau datblygiad.

3. Carol Ann Tomlinson – Damcaniaeth werinol y gwahaniaethu

Tomlinson yw prif ddamcaniaethwr gwahaniaethu modern.

Ei phrif egwyddorion:

- Addasu **cynnwys, proses neu gynnyrch**.
- Grwpio hyblyg.
- Disgwyliadau uchel i bawb.
- Dysgu yn ganolog ar y dysgwr..
- Mae Tomlinson yn casglu syniadau damcaniaethwyr fel Vygotsky a Gardner i greu fframwaith ymarferol i athrawon.

LOW SUPPORT

Provided when a child has nearly mastered a skill and needs to be challenged

HIGH SUPPORT

Provided when a child is struggling and needs a significant amount of help to complete a task

4. Jerome Bruner – Sgaffaldu a dysgu trwy ddarganfod

Roedd Bruner yn pwysleisio'r angen i adeiladu gwybodaeth gam wrth gam a rhoi dewis i ddysgwyr.

Pam mae hyn yn berthnasol?

- Mae sgaffaldu yn sail i wahaniaethu.
- Mae dewis i ddysgwyr yn rhan o wahaniaethu yn ôl diddordeb a chynnyrch.

Addysgeg: Mireinio	Ar y trywydd iawn	Tu hwnt i ddisgwyliadau
Rheoli'r amgylchedd dysgu	<i>Mae'r darpar athro'n deall pwysigrwydd yr amgylchedd dysgu yn y gwaith o hyrwyddo arferion ac ymddygiadau dysgu cadarnhaol sy'n cyd-fynd â'r pedwar diben ac y mae dysgwyr yn eu deall yn y cyd-destun hwnnw. Mae felly'n mynd ati i'w sefydlu a'i reoli'n effeithiol ac yn barhaus.</i>	<i>Mae gan y darpar athro ddealltwriaeth helaeth o bwysigrwydd yr amgylchedd dysgu yn y gwaith o hyrwyddo arferion ac ymddygiadau dysgu cadarnhaol sy'n cyd-fynd â'r pedwar diben ac y mae dysgwyr yn eu deall yn y cyd-destun hwnnw. Mae felly'n mynd ati i'w sefydlu a'i reoli'n effeithiol iawn ac yn barhaus.</i>
Asesu	<i>Deall a chyfleu ystod o ddibenion ac arferion ar gyfer asesu.</i>	<i>Cyfleir dealltwriaeth helaeth o ystod o ddibenion ac arferion ar gyfer asesu.</i>
Gwahaniaethu	<i>Mae'r darpar athro'n arddangos gwybodaeth am, ynghyd â dealltwriaeth a phrofiad o, ddisgwyliadau uchel ac arferion effeithiol i ddiwallu anghenion yr holl ddysgwyr, waeth beth fo'u gwahanol anghenion.</i>	<i>Mae'r darpar athro'n arddangos ehangder a dyfnder gwybodaeth am, ynghyd â dealltwriaeth a phrofiad cadarnhaol o, ddisgwyliadau uchel ac arferion effeithiol i ddiwallu anghenion yr holl ddysgwyr, waeth beth fo'u gwahanol anghenion.</i>
Cofnodi ac adrodd	<i>Mae'r darpar athro'n cynhyrchu cofnodion ac adroddiadau priodol, amserol a chywir ac mae'n rhoi adborth i helpu i sicrhau gwell dealltwriaeth o'r dysgu, a gwella'r profiad dysgu.</i>	<i>Mae'r darpar athro wedi ymrwymo i gynhyrchu cofnodion ac adroddiadau priodol, amserol a chywir ac mae'n rhoi adborth i helpu i sicrhau dealltwriaeth ddyfnach o'r dysgu, a chyfoethogi'r profiad dysgu.</i>
Cynnwys partneriaid mewn dysgu	<i>Deall pwysigrwydd cynnwys rhieni/gofalwyr a phartneriaid eraill mewn ffordd gadarnhaol ac achub ar gyfleoedd i arsylwi ar brosesau, a'u gwerthuso.</i>	<i>Dealltwriaeth glir o bwysigrwydd cynnwys rhieni/gofalwyr a phartneriaid eraill mewn ffordd gadarnhaol, a chwilio am, ynghyd ag achub ar gyfleoedd i arsylwi ar brosesau, a'u gwerthuso.</i>

Safonau SAC

DILYNIANT ADDYSGU A DYSGU <i>(Ychwanegwch neu dynnwch rhesi isod fel y bo'n briodol)</i>				
Amseru: <i>Rhannwch yr amseru yn grwpiau os yw'n briodol. Gwnewch yn siŵr fod disgyblion yn mynd ati i 'wneud' yn gyflym a bod y cyfnodau pontio'n cael eu hystyried</i>	Rôl yr athro a'r staff cymorth: <i>e.e. cwestiynau allweddol, adalw dysgu blaenorol, modelu ac esboniadau, gwirio dealltwriaeth, defnydd a fwriedir o oedolion ychwanegol</i> <i>Dewis o fodel addysgegol neu o'r 12 egwyddor addysgegol</i>	Y dysgu gan y disgyblion a'r gweithgareddau: <i>Beth fydd y disgyblion yn dysgu ei wneud a pha weithgareddau / adnoddau fydd yn hwyluso hyn?</i> <i>Cyfeiriwch at y ddogfen Dysgu Sylfaen i gael manylion y ddarpariaeth.</i>	Strategaethau Cynhwysol (yn cynnwys gwahaniaethu): <i>Y rhesymau dros sgaffaldio a manylion hynny.</i> <i>Mathau o gynrychiolaeth mewn tasgau.</i>	Gwiriwch beth mae disgyblion yn ei wybod, yn ei ddeall, ac yn gallu ei wneud: <i>Cwestiynau allweddol, mathau o ymarferion adalw, cyfleoedd i hunanasesu ac asesu cymheiriaid, cyfleoedd marcio byw, adborth a fwriedir.</i>

DILYNIANT ADDYSGU A DYSGU <i>(Ychwanegwch neu dynnu rhesi isod fel y bo'n briodol)</i>				
Amseru: <i>Rhannwch yr amseru yn grwpiau os yw'n briodol. Gwnewch yn siŵr fod disgyblion yn mynd ati i 'wneud' yn gyflym a bod y cyfnodau pontio'n cael eu hystyried</i>	Rôl yr athro a'r staff cymorth: <i>e.e. cwestiynau allweddol, adalw dysgu blaenorol, modelu ac esboniadau, gwirio dealltwriaeth, defnydd a fwriedir o oedolion ychwanegol</i> <i>Dewis o fodel addysgegol neu o'r 12 egwyddor addysgegol</i>	Y dysgu gan y disgyblion a'r gweithgareddau: <i>Beth fydd y disgyblion yn dysgu ei wneud a pha weithgareddau / adnoddau fydd yn hwyluso hyn?</i> <i>Cyfeiriwch at y ddogfen Dysgu Sylfaen i gael manylion y ddarpariaeth.</i>	Strategaethau Cynhwysol (yn cynnwys gwahaniaethu): <i>Y rhesymau dros sgaffaldio a manylion hynny.</i> <i>Mathau o gynrychiolaeth mewn tasgau.</i>	Gwiriwch beth mae disgyblion yn ei wybod, yn ei ddeall, ac yn gallu ei wneud: <i>Cwestiynau allweddol, mathau o ymarferion adalw, cyfleoedd i hunanasesu ac asesu cymheiriaid, cyfleoedd marcio byw, adborth a fwriedir.</i>
Cyflwyniad	Yn ystod y cyfnod yma byddaf yn cyflwyno pwynt pwer i'r disgyblion. Byddaf yn egluro i'r disgyblion mai eu tasg gychwynnol heddiw yw i weithio yn eu grwpiau i gysylltu llun o chwedl Branwen gyda'r gosodiad cywir. Byddaf yn gwirio atebion y disgyblion. Byddaf yn gosod amserydd 7 munud ar y sgrîn. Nesaf byddaf yn egluro i'r disgyblion mai eu tasg nesaf yw i weithio yn eu grwpiau i gysylltu llun o chwedl Branwen gyda'r gosodiad cywir.	Disgyblion i wrando ar y cyflwyniad ac yn ymateb i'r cwestiynau a ofynnir. Disgyblion yn cydweithio fel grŵp i gysylltu'r llun gyda'r gosodiad cywir. Disgyblion i chwarae'r gêm dîs. Disgyblion yn ysgrifennu dwy i bedair ffaith am elfennau gwahanol o'r chwedl.	Cardiau trefnu wedi eu gwahaniaethu. Cynorthwydd yn gweithio gyda'r grŵp gallu is.	Cwestiynu

	Byddaf yn gwirio atebion y disgyblion. Yna byddaf yn cyflwyno'r gem dîs i'r disgyblion. Byddaf yn cerdded o amgylch y dosbarth er mwyn gwirio dealltwriaeth y disgyblion o chwedl Branwen. Yn rhan olaf y cyflwyniad er mwyn sicrhau bod gan y disgyblion dealltwriaeth gadarn o'r chwedl byddaf yn gofyn i'r disgyblion i ysgrifennu dwy i bedair ffaith am elfennau gwahanol o'r chwedl er enghraifft arwyddocad yr aderyn yn y chwedl. Tasg cynorthwyydd: Bydd y cynorthwyydd yn eistedd gyda'r grŵp gallu is er mwyn cynorthwyo.			Trinity Saint David Addysg i Gymru Education for Wales Tr Adnewydd Professional Learning Partnership Deddfwriad Addysg Cymru a Chymru / Professional Learning Partnership
Tasg ffocws	Nesaf byddaf yn cyflwyno'r dasg i'r disgyblion. Byddaf yn egluro i'r disgyblion bod ganddynt ddewis rhydd, un allan o bedair ffurf ysgrifennu gwahanol.	Disgyblion i wrando. Disgyblion i gasglu templed a meini prawf llwyddiant. Disgyblion i ysgrifennu yn y ffurf ysgrifennu a ddewiswyd yn eu llyfrau cynllunio ac yn	Matiau iaith wedi eu gwahaniaethu i gwrdd ag anghenion pob disgybl. Bwrdd targed er mwyn herio'r disgyblion	Cwestiynu Bodiau lan neu lawr-Aagd Marcio byw

	Byddaf yn gwneud enghraifft o feini prawf llwyddiant gyda'r disgyblion ar lafar. Ar ôl dewis eu ffurf ysgrifennu byddaf yn egluro i'r disgyblion bod angen iddynt i gasglu templed a meini prawf llwyddiant. Ar adegau yn ystod y rhan yma o'r wers byddaf yn stopio'r wers ac yn gofyn i'r disgyblion am enghraifft o ansoddair i ddisgrifio rhai o'r cymeriadau yn y chwedl. Tasg cynorthwyydd: Cynorthwyydd yn arwain	defnyddio ysgrifbin werdd i wella agweddau o'u gwaith. Disgyblion i gynnig enghraifft o ansoddair i ddisgrifio cymeriadau'r chwedl. Tasg cynorthwyydd: Bydd y disgyblion yma yn gwneud troslais o chwedl Branwen gyda'r cynorthwyydd.	Meini Prawf llwyddiant Cynorthwyydd Thesawrws Geiriadur	
Diwedd glo	Er mwyn gwirio dealltwriaeth y disgyblion o'r chwedl byddaf yn cynnal cwis "Blooklet" gyda'r disgyblion. Yn y cwis bydd cwestiynau am gynnwys chwedl Branwen.	Disgyblion i ateb y cwestiynau o'r cwis.		Cwestiynu

Tasg 2 ~ Ymarfer gwahaniaethu

Ysgrifennu stori
fer

Esbonio sut mae
planhigyn yn tyfu

Datrys
problemau lluosï